

Abstrakt:

Úvod:

Tyreoidální orbitopatie (TAO – z angl. thyroid-associated ophthalmopathy) je autoimunitní onemocnění, při těžkém průběhu znetvořující a invalidizující, charakterizované zánětlivým prosáknutím a buněčnou infiltrací tkání očnice. Léčbou první volby jsou již řadu let kortikosteroidy, mající prokazatelný příznivý efekt na průběh onemocnění i přes jejich četné nežádoucí účinky. Efekt dalších imunosupresiv nebyl jednoznačně prokázán.

Cíl:

Cílem naší studie bylo prokázat efekt hemoreoferézy na průběh TAO u pacientů s velmi těžkou formou onemocnění a to randomizovanou studií (10 pacientů léčených vysokými dávkami kortikoidů a 10 léčených kombinací vysokých dávek kortikoidů a hemoreoferézy). Sekundárním cílem bylo sledování změn vybraných patogeneticky významných imunologických a biochemických ukazatelů při terapii hemoreoferézou a zhodnocení bezpečnosti a snášenlivosti vlastní modifikace léčebné metody.

Pacienti a metody:

Do studie bylo zařazeno 20 nemocných s velmi těžkou formou TAO, u kterých při standardní léčbě kortikoidy nedošlo k dostatečnému zlepšení. Tito nemocní byli klasickým losováním randomizováni do dvou skupin. 10 nemocných bylo léčeno i.v. pulzní léčbou kortikoidy – tj. metylprednisolon 1 g i.v. 3x týdně v 1. týdnu a 0,5 g i.v. 3x týdně ve 2. a 3. týdnu (tj. celkem 9 pulzů, celková dávka 4,5 g). Dalších 10 nemocných bylo léčeno rovněž i.v. pulzy kortikoidů ve stejném schématu, navíc byli léčeni hemoreoferézou (2 procedury 2x týdně v 1., 2., 4., 7. a 10. týdnu – celkem 10 procedur). K posouzení efektu léčby v obou skupinách byla prováděna řada vyšetření v určeném časovém harmonogramu

Výsledky:

Klinické skóre aktivity (CAS) pokleslo u všech pacientů, rychleji však u pacientů léčených hemoreoferézou. Na konci studie nebyl rozdíl mezi oběma skupinami při stanovení CAS a v šířce okohybných svalů a stupně protruze měřené pomocí CT. Prokázali jsme signifikantní pokles imunoglobulinů všech tříd a specifických protilátek po hemoreoferéze, došlo však ke snížení jen některých markerů buněčné imunity.

Závěry:

Prokázali jsme rychlejší pokles aktivity choroby po hemoreoferéze než při standardní léčbě vysokými dávkami kortikoidů. Prokázali jsme bezpečnost vlastní modifikace léčebné metody.

Klíčová slova: Tyreoidální orbitopatie, terapie, hemoreoferéza